

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2013. év március 29. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

A folytatólagosan elkövetett csalás büntette és más bűncselekmények miatt **a II.r. vádlott** ellen folyamatban lévő büntető ügyben a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2012. szeptember 14. napján kihirdetett KB.II.54/2010/46. számú ítéletét **megváltoztatja.**

A II.r. vádlott vonatkozásában a kártérítésre vonatkozó kötelezés összegét 398.088 (háromszázkilencvennyolcezer-nyolcvannyolc) forintban, míg az eljárási illetékre kötelezés összegét 23.885 (huszonháromezer-nyolcszáznyolcvanöt) forintban állapítja meg.

A II.r. vádlottat önállóan kötelezi 23.690 (huszonháromezer-hatszázkilencven) forint bűnügyi költség megfizetésére.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet a II.r. vádlott tekintetében helybenhagyja.

I n d o k o l á s :

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2012. szeptember 14. napján kihirdetett Kb.II.54/2010/46. számú ítéletével az I.r. vádlottat bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett csalás büntetében, bűnsegédként elkövetett közokirat hamisítás büntetében és folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében, ezért - halmazati büntetésül - 1 évi börtönbüntetésre, lefokozásra, és 100.000 Ft pénzmellékbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette. A pénzmellékbüntetést meg nem fizetés esetén 4.000 forintónként 1 napi szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni. Rendelkezett az I.r. vádlottat érintő polgári jogi igényről és illeték fizetésére is kötelezte.

A II.r. vádlottat bűnösnek mondta ki, folytatólagosan elkövetett csalás büntetében, bűnsegédként folytatólagosan elkövetett csalás büntetében, közokirat hamisítás büntetében és folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében ezért - halmazati büntetésül - 1 évi börtönbüntetésre, lefokozásra és 100.000 forint pénzmellékbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette. A pénzmellékbüntetés meg nem fizetésére, rendelkezett annak szabadságvesztésre történő átváltoztatására. A II.r. vádlottat kötelezte, hogy a magánfélnek kártérítés címén az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül 408.088 forintot, valamint az államnak eljárási illeték címén 24.485 forintot fizessen meg. Egyetemlegesen kötelezte az I.r. és II.r. vádlottakat 88.940 forint bűnügyi költség megfizetésére. Rendelkezett még az eljárás során lefoglalt iratokról. Ellenben a II.r. vádlottat az ellene 1 rb. közokirat-hamisítás büntette miatt

emelt vád alól felmentette, és az ügyben felmerült további bűnügyi költséggel kapcsolatban megállapította, hogy azt az állam viseli.

A tárgyaláson a katonai ügyész mindkét vádlott vonatkozásában három napi gondolkodási időt tartott fenn, majd mindkét vádlott tekintetében tudomásul vette az ítéletet. Az I.r. vádlott és védője a kihirdetett ítéletet tudomásul vették. A II.r. vádlott és védője egyaránt három napot tartottak fenn, majd a törvényes határidőn belül mindketten fellebbezést jelentettek be, a tényállás részben téves megállapítása miatt, valamint enyhítés érdekében.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.1126/2012/1. számú átiratában indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben.

A védő a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében az elsődlegesen a tényállás részben téves megállapítása miatt, valamint enyhítés végett bejelentett fellebbezését fenntartotta. Kifejtette azon álláspontját, hogy az elsőfokú ítélet tényállása megalapozatlanul, iratellenesen rögzítette azt, hogy a II.r. vádlott már 2006. szeptember 7-től 2008. április 30-ig későbbi feleségével együtt élt annak albérletében. Arra vonatkozóan ugyanis nem folyt bizonyítás, hogy a II.r. vádlott és xy mikor ismerkedtek meg, illetve mikortól éltek együtt. Álláspontja szerint a támadott ítélet iratellenesen állapítja meg azt, hogy a II.r. vádlott elismerte volna, hogy mindig volt szálláslehetősége. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján csupán az állapítható meg, hogy a II.r. vádlott 2008. május 1. napjától igényelt jogtalanul és vett fel munkába járási költségtérítést, ezzel azonban alakulatának csupán 210.776 forint kárt okozott. Az eltérő kárösszeg megállapítása a jogi minősítést nem érinti, azonban lehetővé teszi, a II.r. vádlottal szemben kiszabott büntetés jelentős enyhítését. Utalt továbbá a védő arra, hogy amennyiben a vádlott utazási hozzájárulást nem vett volna igénybe, úgy albérleti hozzájárulásra jogosult lett volna, melynek összege nem lett volna csekélyebb, mint az utazási költségtérítés. Ezért a II.r. vádlott védője arra tett indítványt, hogy az elsőfokú bíróság a fellebbezés indokolásában foglaltaknak megfelelően a tényállást helyesbítse és a vádlottal szemben kiszabott büntetést - a bűncselekmény elkövetésekor hatályos büntetőjogszabály rendelkezéseinek alkalmazásával - pénzbüntetésre enyhítse.

A II.r. vádlott és védője által bejelentett fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be.348.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján felülbírált. A Be.348.§ (2) bekezdésében foglaltak alapján mellőzte a felülbírálatot a II.r. vádlottat érintő felmentő rendelkezés tekintetében, figyelemmel arra, hogy ezt a rendelkezést fellebbezés nem támadta. Szintén mellőzte a felülbírálatot a Be.349.§ (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel az I.r. vádlott vonatkozásában mivel az elsőfokú ítélet az ő tekintetében már 2012. szeptember 25. napján jogerőre emelkedett.

A II.r. vádlottnak és védőjének a tényállás részbeni megváltoztatására irányuló fellebbezése nem alapos.

A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság Katonai Tanácsa a 2009. október 19. napján kihirdetett Kb.I.59/2009/4. számú ítéletével a II.r. vádlottat bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett csalás bűntettében és 2 rb. közokirat-hamisítás bűntettében, ezért - halmazati büntetésül - egy évi börtönre és lefokozásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette. Döntött az eljárás során előterjesztett polgári jogi igényről és az illeték fizetéséről, valamint a felmerült bűnügyi költségről. A megyei bíróság katonai tanácsa ezen ítéletben az I.r. vádlott bűnösségét is megállapította.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a 2010. április 14. napján kihirdetett 6.Kbf. 1/2010/6. számú végzésével a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság Katonai Tanácsának hivatkozott ítéletét mindkét vádlott vonatkozásában hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította azzal, hogy a megismételt eljárást a Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsának kell lefolytatnia. A másodfokú bíróság végzésében azt állapította meg, hogy a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság Katonai Tanácsa megsértette a Be.375.§ (1) bekezdésében írt rendelkezést, amikor a vádat egyik vádlott tekintetében sem merítette ki. Ez az eljárási szabálysértés lényeges hatással volt az eljárás lefolytatására, illetve a bűnösség megállapítására, ezért az ítéltábla katonai tanácsa a megismételt eljárásra vonatkozóan azt az iránymutatást adta, hogy az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak a bizonyítási eljárást meg kell ismételnie. Ennek során ki kell hallgatnia a vádlottakat, a korábbi eljárásban kihallgatott tanúkat, a bizonyítás anyagává kell tenni a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokat, majd ezt követően - a lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján - döntenie kell minden vád tárgyává tett cselekményről, tehát a vádat ki kell merítenie.

Az ítéltábla katonai tanácsa a felülbírálat során megállapította, hogy tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a megismételt elsőfokú tárgyalás eljárásának eredményeként hozott elsőfokú ítéletnek a felmentő rendelkezését jogerősítette. A fellebbezéssel nem támadott felmentő rendelkezést a felülbírálat valóban nem érintheti, azonban a büntető eljárásjog abban a formában, ahogy az a polgári eljárásjogban létezik, nem ismeri a részjogerő fogalmát. A büntetőeljárási törvény, valamint az ahhoz kapcsolódó ügyviteli szabályok nem teszik lehetővé a felmentő rendelkezés önálló jogerősítését. Egyébként az elsőfokú bíróság tárgyalása során az eljárási szabályokat betartotta.

A katonai tanács a tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg, ennek során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte és indokokolási kötelezettségének is eleget tett. A II.r. vádlott a tárgyaláson nem kívánt vallomást tenni, csupán olyan tartalmú nyilatkozatot tett, hogy részben érzi bűnösnek magát, mert 2008. május 1-től ténylegesen elkövette a bűncselekményt, az azt megelőző időben azonban nem. Egyébként a tárgyaláson egy részletes írásbeli vallomást csatolt be, melyet a bíróság felolvasással tett a bizonyítás

anyagává. A katonai tanács a megismételt eljárás során igen részletes bizonyítási eljárást folytatott le, majd ítélete 7. oldalától a 11. oldal 7. bekezdéséig részletesen értékelte az általa megismert bizonyítékokat. Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a történeti tényállásban a II.r. vádlott családi cselekményben való cselekvőségét nem csupán 2008. május 1-től, hanem 2006. szeptember 7-től állapította meg. Az elsőfokú bíróság logikus meggyőző magyarázatát adta annak, hogy miért nem a II.r. vádlott védekezését fogadta el a tényállás megállapítása során. A katonai tanács a bizonyítékok értékelése során helytállóan jutott arra a következtetésre hogy igen nagyszámú bizonyíték, leginkább tanúvallomások cáfolják, hogy a II.r. vádlott 2006. szeptemberétől 2008. április 30-ig a szüleinek tulajdonában lévő családi házban élt volna életvitelszerűen, és onnan járt volna be szolgálati helyére. Ezen túlmenően az elsőfokú tárgyalás keretében kihallgatott tanu1 illetve az írásban tanúvallomást tett és tárgyaláson ismertetésre került tanu2 vallomása alapján arra lehet következtetni, hogy a vitatott időben a II.r. vádlott későbbi feleségével lakott albérlőként.

Észlelte azonban a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében írt történeti tényállás a II.r. vádlottnak munkába járási költségtérítés címén rögzített összeg tekintetében számítási hibát tartalmaz, ezért a másodfokú bíróság az első fokú ítélet tényállásának a II.r. vádlottat érintő részét annyiban helyesbíti az ítélet 6. oldalán, hogy: „A II.r. vádlott részére mindösszesen: 398.088 forint munkába járási költségtérítést számfejtettek és fizettek ki alakulatánál.”

A Be.351.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetőleg a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak, és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le. Megállapítható, hogy a II.r. vádlott és védője új tényre, bizonyítékokra nem hivatkoztak. Megállapítható továbbá az is, hogy az elsőfokú bíróság által rögzített és a másodfokú bíróság által helyesbített tényállás megalapozott, mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta. Így a II.r. vádlottnak és védőjének a bizonyítékok részbeni újra értékelésére és részben eltérő tényállás megállapítására irányuló fellebbezése eredményre nem vezethetett.

Az irányadó tényállás alapján a katonai tanács okszerűen vont le következtetést a II.r. vádlott bűnösségére, és helyes a cselekmények jogi minősítése is. Nem tévedett a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa, amikor a II.r. vádlott bűnösségét a Btk.318.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett csalás bűntettében, a Btk.318.§ (1) bekezdésébe ütköző, és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnszegédként folytatólagosan elkövetett csalás bűntettében, a Btk.274.§ (1) bekezdés c) pontjába ütköző közokirat-hamisítás bűntettében, valamint a Btk.276.§-ába ütköző folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében megállapította. Az ítéltábla katonai tanácsa osztotta az elsőfokú katonai tanácsnak 11. oldal 8. bekezdésétől a 13. oldal (1) bekezdéséig rögzített jogi álláspontját.

Az enyhítésre irányuló II.r. vádlotti és védői fellebbezés sem alapos.

Az elsőfokú bírósági ítéletében helytállóan sorolta fel a büntetés kiszabása során figyelembe vehető enyhítő és súlyosító körülményeket és nem tévedett amikor a cselekmények tárgyi súlyára a II.r. vádlott alanyi bűnösségére fokára, valamint a már hivatkozott körülményekre figyelemmel a II.r. vádlottal szemben a rendelkező részben írt börtönbüntetést szabta ki. A törvénnyel addig összeütközésbe nem került vádlott esetében törvényes a szabadságvesztés próbaidőre történő felfüggesztése, valamint annak próbaideje is. Nem tévedett az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor a II.r. vádlottat a folytatólagosan elkövetett vagyon elleni és más bűncselekmények elkövetése miatt lefokozásra is ítélte, figyelemmel arra, hogy magatartásával méltatlanná vált a rendfokozat viselésére. Az anyagi haszonszerzési célzatra figyelemmel helyesen döntött az elsőfokú bíróság akkor is, amikor a II.r. vádlottat pénzmellékbüntetésre is ítélte. Törvényes annak mértéke, továbbá helyesen rendelkezett annak meg nem fizetése esetére történő átváltoztatására is. Az elsőfokú katonai tanácsnak a II.r. vádlottal szemben kiszabott büntetések együttesen megfelelően szolgálják a Btk.37.§-ában írt büntetési célokat így az enyhítésre irányuló vádlotti és védői fellebbezés eredményre nem vezethetett.

Az elsőfokú bíróság ítélete történeti tényállásának helyesbítése kapcsán már kifejtettek szerint helyesbíteni kellett a II.r. vádlottat érintően a polgári jogi igényre, illetve az eljárási illeték fizetésére vonatkozó rendelkezéseket. Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletet megváltoztatta és a II.r. vádlott vonatkozásában a kártérítésre vonatkozó kötelezés összegét 398.088 forintban, míg az eljárási illetékre kötelezés összegét 23.885 forintban állapította meg.

Tévedett az elsőfokú katonai tanács, amikor az I.r. és II.r. vádlottakat egyetemlegesen 88.940 forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezte. A Be.403.§ (5) bekezdésében foglaltak szerint a vádlott nem kötelezhető annak a bűnügyi költségnek a viselésére, amely annak folytán merült fel, hogy az eljárást meg kellett ismételni. Ezen rendelkezés alapján a vádlottak csupán a hatályon kívül helyezést megelőző eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére kötelezhetőek. Helyesen döntött a katonai tanács amikor az igazságügyi írásszakértői vélemény elkészítése kapcsán felmerült bűnügyi költséget nem róta a vádlottak terhére, hiszen ez nem, vagy csak egész minimális mértékben kerülhetett felhasználásra a bűnösség megállapítása körében. A költségjegyzék alapján megállapítható, hogy a nyomozás és a hatályon kívül helyezés előtti elsőfokú eljárás során összesen 496.080 forint bűnügyi költség merült fel, melyet az igazságügyi írásszakértő díjával - 448.700 forinttal - csökkenteni kellett. Összesen 47.380 forint olyan költség maradt, amelyre az I.r. és II.r. vádlottak kötelezhetőek. A másodfokú bíróság a II.r. vádlottat önállóan kötelezte ezen összeg fele részének, 23.690 forint bűnügyi költségnek a megfizetésére. Figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete az I.r. vádlott vonatkozásában jogerőre emelkedett, a másodfokú katonai tanácsnak nem volt lehetősége felülbírálni az I.r. vádlottat is érintő egyetemleges kötelezést az

I.r. vádlott tekintetében. Erre az elsőfokú bíróságnak lesz lehetősége a Be.578.§ (1) bekezdésében írt különleges eljárásban.

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletének egyéb rendelkezése törvényesek, ezért azokat a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a II.r. vádlott vonatkozásában - helyes indokainál fogva - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be.372.§ (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2013. április 10.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornoksk. a tanács elnöke, Dr. Mészáros László hb. ezredes sk. előadó bíró, Dr. Török Zsolt hb. ezredes sk. bíró

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete a II.r. vádlott vonatkozásában a rendelkező részben írt változtatással jogerős, és a szabadságvesztés kivételével végrehajtható.

Budapest, 2013. április 10.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Tóth Mihályné
tisztviselő